

Celem mojego projektu jest analiza doświadczeń i poglądów etycznych badaczy prowadzących badania jakościowe w społecznościach zmarginalizowanych. Zamierzam przeprowadzić badania z udziałem socjologów i antropologów społeczno-kulturowych, którzy za pomocą takich metod jak na przykład wywiad czy obserwacja badają społeczności z różnych względów nieuczestniczące w ważnych aspektach życia społecznego (np. z powodu długotrwałego bezrobocia, biedy czy bezdomności). Równocześnie interesuje mnie etyka takich badań, czyli mówiąc w pewnym uproszczeniu, właściwe i niewłaściwe postępowanie badaczy. Chociaż istnieje spora literatura na temat etyki badań, a także kodeksy etyki zawodowej, to niewiele wiemy na temat tego, co sami badacze uważają za słuszne bądź niesłuszne. Jakimi zasadami i wartościami kierują się w swoich badaniach? Trzeba tutaj podkreślić, że moim zadaniem nie jest ocena tego, czy badacze stosują się do zaleceń kodeksów lub wskazówek formułowanych w literaturze przedmiotu. Przeciwnie, zakładam, że kodeksy i literatura, próbując formułować uniwersalne zasady, w zbyt małym stopniu odwołują się do doświadczeń samych badaczy, którzy mają praktyczną mądrość nabytą w toku swoich badań. Mądrość związaną z konkretnym kontekstem badawczym. Przyjmuję, że ich wiedza może być przydatna w tworzeniu kodeksów etycznych i użyteczna dla różnych komisji etycznych. Swoimi badaniami zamierzam objąć polskich socjologów oraz antropologów społeczno-kulturowych. Celem planowanych badań jest uzyskanie odpowiedzi na trzy pytania: w jakim stopniu kwestie etyczne mają znaczenie dla badaczy na różnych etapach procesu badawczego? Jakie praktyki badawcze uznają za wzorcowe pod względem etycznym, a jakie za nie do przyjęcia? Jakie są źródła ich poglądów etycznych? Moje badania mają charakter jakościowy. W przeciwieństwie do badań ilościowych, nie interesuje mnie zebranie danych, które można przedstawić w postaci liczb i analizować za pomocą metod statystycznych. Chodzi mi o oddanie głosu samym badaczom, by mogli obszernie opowiedzieć o swoich doświadczeniach, poglądach, problemach czy dylematach etycznych. Do tego celu najlepiej nadają się metody jakościowe, takie jak wywiad swobodny czy wywiad grupowy.